

OVERWEGING: IK BEN EEN MENS EN NIET MENSELIJKS IS ME VREEMD

DATUM : 14 en 15 september 2019

VOORGANGER: Corinne van Nistelrooij

EERSTE LEZING : Exodus 32, 7 – 14

EVANGELIE: Lucas 15, 11 - 32

Overweging

Zoveel mensen, zoveel wensen. Ieder op zijn eigen eilandje ervaart de wereld anders. We hebben onze eigen gevoelens, we formuleren onze eigen meningen over alles en iedereen om ons heen. Ons unieke zelf koesteren we, onze eigen beleving van de werkelijkheid staat altijd voorop. Want we verschillen van elkaar, jij bent jij en ik ben ik. Kunnen we de ander ten diepste écht kennen? Kunnen we de lichte en de donkere menselijke gedachtecronkels van onze naaste begrijpen en navoelen?

Neem de twee broers uit de parabel. De parabel die we ook wel *De verloren zoon* noemen. Wonderlijke titel is dat want wie van de twee is eigenlijk de verloren zoon?

Het verhaal stimuleert ons om de karakters van de zonen te vergelijken. Zo verschillend zijn ze die jongens, de oudste en de jongste, zo verschillend in hun wensen. De flierefluiter en de trouwe, de emotionele en de verstandige, de genieter en de verantwoordelijke, de berouwvolle en de jaloezse. Zou zouden we het kunnen interpreteren.

We lezen over menselijke gevoelens en gedragingen die we ook bij onszelf wel herkennen. Ook wij nemen in ons leven een bepaalde houding aan.

Afhankelijk van wie je bent, afhankelijk ook van je plaats in het gezin waar je opgroeide, zullen je sympathieën uitgaan naar één van beide zonen. De oudsten onder u die in het gezin vroeger misschien vaak moest helpen, terwijl de jongsten mochten spelen, u zult wellicht sympathie hebben voor de oudste zoon. En jongsten zullen zich misschien herkennen in het feit dat de jongste zoon in het verhaal plezier wilde maken en u zult misschien zijn verlangens van vrijheid delen.

Hoewel... ergens zouden we misschien ook wel iets meer van dat ándere willen hebben. Iets meer lossigheid of juist iets meer structuur. Iets meer levenslust of juist iets meer discipline. Dat wat we niet hebben, wat ons niet vertrouwd is, kan ook heel aantrekkelijk zijn. En tegelijkertijd kunnen we de neiging hebben om het te veroordelen. Niets menselijks is ons vreemd tenslotte.

In het verhaal gaat het om archetypen: de rebel versus de trouwe dienaar, de genieter versus de verantwoordelijke. Dat lijken etiketten. Soms plakken we dit soort etiketten op elkaar en op onszelf. Maar daarmee doen we anderen en onszelf altijd te kort. Etiketten plak je op flessen, niet op mensen. Want door de zoons, en onszelf, zo te stigmatiseren kijken we

alleen oppervlakkig, naar de buitenkant. Maar ieder mens heeft ook nog een binnenkant. En in die binnenkant ligt het vaak veel genuanceerder.

Die binnenkant van de ander verschilt vaak veel minder met ons dan de buitenkant. Want is het niet een illusie dat we totaal verschillende wezens zijn? Zijn we niet veel meer nét als andere mensen? Met dezelfde verlangens, dezelfde behoeften, met een gemeenschappelijke oorsprong. Zijn we niet, juist door ons mens-zijn, nauw met elkaar zijn verbonden? Zijn we niet meer gelijk aan elkaar dan dat we van elkaar verschillen? Mens tussen mensen...

In de parabel hoor ik tussen de broers een strijd om liefde en erkenning. Dáárin, op dat diepe menselijke niveau, zijn de mannen hetzelfde. De jongste komt schoorvoetend terug, berooid, beschaamd. "Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en tegen u", fluistert hij. Erken me toch alsjeblieft in wie ik ben...

Woedend wordt de oudste als hij de blijdschap van de vader ziet als zijn broer na jaren thuiskomt. "Nooit ben ik u ongehoorzaam geweest als u mij iets opdroeg", schreeuwt hij. Erken me toch alsjeblieft in wie ik ben...

En wat doet vader? Hij slacht het kalf. In het licht van eerste lezing zou ik willen zeggen: hij slacht het GOUDEN kalf, de afgod; de smeekbede om erkenning. Die hunkering naar erkenning is wat hem betreft niet nodig. Ja, de mannen willen allebei gezien worden door hun vader maar hij verzekert hen dat dat al lang het geval is.

Erkenning, de behoefte belangrijk voor de ander te zijn, waardevol, gewild, geliefd; we geven er goud voor. Onze gevoelens, onze talenten, onze plek in de wereld, onze goede ideeën, we hopen dat ze gehoord en gezien worden. Dat we erbij horen, iets voorstellen. Maar als ik beide lezingen van vandaag bij elkaar optel dan hoor ik dat het dáár de Eeuwige niet om begonnen is. We hoeven de liefde van de ander niet te verdienen, het podium om prestaties op te demonstreren is overbodig, we hoeven niets te bewijzen want de Liefde is er al. Onvoorwaardelijk. We mogen mens zijn, zoals we zijn.

In onze polariserende wereld zijn we geneigd naar verschillen te zoeken. Maar elk verschil kan worden uitvergroet en leiden tot conflict. Is het niet veeleer de bedoeling dat we ons hart keren tot het gevoel van eenheid? Dat verschillen en gevoelens van afgescheidenheid overwonnen worden?

Mystici hebben ons door de eeuwen heen laten weten dat het geen kwestie is van verschillen maar van alles-in-één. Ofschoon de mensheid ons een verscheidenheid toont, met een grote variatie en diversiteit, is ze vanuit religieus oogpunt ten diepste geestelijk ondeelbaar. En kunnen we in de kern een één-zijn ervaren.

Ik denk dat de vader in het verhaal daar op doelt als hij zegt: "alles wat van mij is, is van jou". Daarmee worden grenzen overstegen, daarmee wordt ons goud aangereikt. Goud dat we niet hoeven om te smeden tot een kalf, tot een afgod. Het is het goud dat de aanwezigheid van God weerspiegelt in ieder van ons.